

Vergaderjaar 2001–2002

28 189

Wijziging van de Wet toezicht kredietwezen 1992 in verband met de invoering van bedrijfseconomisch toezicht op instellingen voor elektronisch geld

Nr. 6

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 22 maart 2002

Kan de regering ingaan op de vergunningverstrekking en handhaving in andere Europese landen, zo vroegen de leden van de fractie van de PvdA. Deze leden vroegen voorts of de regering kan garanderen dat deze handhaving op een vergelijkbaar niveau als in Nederland gestalte krijgt, of de criteria voor de intrekking van de vergunning in alle Europese landen hetzelfde zijn en of er in de EU tussen de diverse toezichthouders een adequaat systeem bestaat voor informatie-uitwisseling over vergunninghouders?

Met de Richtlijn elektronisch geld wordt de wet- en regelgeving voor instellingen voor elektronisch geld in de lidstaten van de Europese Unie geharmoniseerd. Deze harmonisatie leidt ertoe dat in de lidstaten van de Europese Unie een zodanig minimumniveau van regelgeving ontstaat dat met toezicht door de lidstaat van herkomst kan worden volstaan¹. Dit betekent dat de vergunningverstrekking, handhaving en intrekking in de verschillende lidstaten op een vergelijkbaar niveau plaatsvindt. Aangezien de richtlijn van minimumharmonisatie uitgaat, staat het de lidstaten vrij bij implementatie van de richtlijn in de nationale wetgeving verdergaande eisen te stellen dan de richtlijn voorschrijft.

Met het oog op het adequaat uitvoeren van toezicht ligt een systeem voor informatie-uitwisseling besloten in de verschillende Europese richtlijnen die in de Wet toezicht kredietwezen 1992 (Wtk 1992) zijn verwerkt in artikel 65. In de praktijk wordt ook goed gebruik van gemaakt van de mogelijkheid tot informatie-uitwisseling en zijn tussen de verschillende toezichthouders afspraken gemaakt omtrent informatie-uitwisseling en samenwerking.

Definities

De leden van de PvdA-fractie vroegen de regering of de definitie van elektronisch geld in de Wtk dan nog wel goed aansluit bij de definitie uit de richtlijn, nu in het wetsvoorstel wordt afgeweken van de communautaire definitie van elektronisch geld.

Hoewel de elementen van de definitie van elektronisch geld in het wetsvoorstel anders worden verwerkt dan in de Richtlijn elektronisch geld betekent dit niet dat niet aangesloten wordt bij de richtlijn. Zoals in de

¹ Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat in artikel 2, tweede lid, van de Richtlijn elektronisch geld wordt bepaald dat artikel 13 van de Codificatierichtlijn niet van toepassing is op instellingen voor elektronisch geld. Dit is een kennelijke schrijffout, omdat niet-toepasselijkheid van artikel 13 van de Codificatierichtlijn ertoe zou leiden dat de lidstaat van ontvangst een vergunning of dotatiekapitaal zou kunnen eisen voor een bijkantoor van een kredietinstelling uit een andere lidstaat en dat het beginsel van toezicht door het land van herkomst niet geldt. Dit is echter evident niet in overeenstemming met een van de doelstellingen van de richtlijn elektronisch geld, namelijk de wederzijdse erkenning van vergunning en bedrijfseconomisch toezicht.

Memorie van Toelichting reeds is opgemerkt, is het element «als betaalmiddel wordt aanvaard door andere ondernemingen» van de communautaire definitie van elektronisch geld niet bedoeld om een definitie te geven van elektronisch geld. Dit element is toegevoegd om onderneming of instelling die betaalmiddelen uitgeeft waarmee slechts bij de uitgevende instelling kan worden betaald buiten de reikwijdte van de Richtlijn elektronisch geld te houden. Dat element bepaalt derhalve de reikwijdte van de Richtlijn elektronisch geld en beoogt niet van elektronisch geld als zodanig een definitie te geven. Daarom is in het wetsvoorstel ervoor gekozen dit element op te nemen in de definitie van instelling voor elektronisch geld en niet in de definitie van elektronisch geld. Het element in de richtlijn dat het uit te geven elektronisch geld dezelfde waarde moet vertegenwoordigen als het geld dat in ruil voor elektronisch geld is ontvangen is evenmin bedoeld om een definitie van elektronisch geld te geven, maar is – vanuit het oogpunt van bescherming van het publiek – bedoeld om het publiek te beschermen tegen het in rekening brengen van (onnodige) kosten bij de omwisseling van geld in elektronisch geld. Indien dit element in de definitie van elektronisch geld zou worden opgenomen, zou strikt genomen de Richtlijn elektronisch geld zo kunnen worden geïnterpreteerd dat een instelling die minder elektronisch geld uitgeeft dan de waarde van de ontvangen gelden, niet onder reikwijdte van de richtlijn valt. Dat heeft de richtlijn zeker niet beoogd. Daarom is dit element in het voorgestelde artikel 85b opgenomen, waarin ook de verplichting van kredietinstellingen tot omwisseling van elektronisch geld is verwoord. Hierdoor vallen ook instellingen die minder elektronisch geld uitgeven dan de waarde van de ontvangen gelden onder de reikwijdte van het wetsvoorstel. Omdat de tekst van het voorgestelde artikel 85b, eerste lid, toch aanleiding zou kunnen geven tot het misverstand dat hierin een beperking van de definitie van instelling is bedoeld, is in de Nota van Wijziging het voorgestelde artikel 85b, eerste lid, zodanig aangepast dat daaruit duidelijk blijkt dat dit voorschrift op alle kredietinstellingen als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van de Wtk 1992 van toepassing is.

De leden van de PvdA-fractie vroegen of er (in Nederland) ook elektronisch geld kan bestaan dat niet onder de Wtk valt, nu in de Wtk een bredere definitie wordt gekozen van elektronisch geld (geldswaarde opgeslagen op een elektronische drager) dan in de richtlijn. Voorts vroegen deze leden of de omwisselingsplicht van artikel 85b niet van toepassing is, indien het elektronische geld slechts bij de uitgevende instelling besteed kan worden en, zo ja, of de regering dit wenselijk acht.

Zoals reeds is aangegeven, beoogt de richtlijn uitsluitend instellingen te reguleren die elektronisch geld uitgeven waarmee ook aan anderen dan de uitgevende instelling kan worden betaald. Instellingen die elektronisch betaalmiddelen uitgeven waarmee alleen bij die instelling kan worden betaald, vallen buiten de reikwijdte van de richtlijn aangezien het betaalmiddel dat zij uitgeven niet als elektronisch geld wordt beschouwd. In dit geval is er slechts sprake van vooruitbetaling voor een dienst of een goed. Dat is een principiële andere situatie dan die, waarin gelden ter beschikking worden verkregen tegen uitgifte van elektronisch geld. Of in het geval van vooruitbetaling het vooruitbetaalde geld weer kan worden teruggevraagd indien de afgesproken prestatie niet wordt geleverd, zal afhangen van de contractuele verhouding tussen de betrokken partijen. Voor die verhouding behoeven in dit kader geen bijzondere regels te worden gegeven.

De leden van de PvdA-fractie vroegen of een betaalmiddel dat slechts gebruikt kan worden bij één of een beperkt aantal ondernemingen, gekwalificeerd kan worden als geld en of de monetaire effecten dan vergelijkbaar zijn met echt geld? Zo nee, waarin verschillen deze effecten?

Zoals hiervoor reeds werd opgemerkt kunnen elektronische betaalmiddelen die slechts gebruikt kunnen worden bij één onderneming niet worden gekwalificeerd als geld, maar is in dat geval sprake van een vooruitbetaling voor een goed of dienst. Er bestaat zowel in de juridische als in de economisch literatuur verschil van mening over de vraag of elektronisch betaalmiddelen waarmee aan een beperkt aantal ondernemingen kan worden betaald, kwalificeren als geld. Bij de totstandkoming van de Richtlijn elektronisch geld is, gelet op de (beperkte) risico's die verbonden zijn aan dit soort betaalmiddelen ervoor gekozen om deze betaalmiddelen niet uit te zonderen van de reikwijdte van de Richtlijn elektronisch geld. De instellingen die dit soort betaalmiddelen uitgeven, kunnen worden vrijgesteld van een groot aantal bepalingen van de Richtlijn elektronisch geld, maar kwalificeren in alle gevallen als kredietinstelling. Hierdoor kan de ECB reserververplichtingen aan deze instellingen opleggen. Omdat deze betaalmiddelen niet algemeen aanvaard zijn, kunnen ze geen volledig substituuat vormen voor geld. Deze betaalmiddelen kunnen dus slechts bestaan naast en synchroom aan een ruilsysteem in echt geld. Daarom zijn de monetaire effecten van deze betaalmiddelen verwaarloosbaar respectievelijk zeer beperkt en niet vergelijkbaar met die van echt geld.

Bedrijfseconomisch toezicht

De leden van de fractie van de VVD vroegen of, gelet op het oogmerk de markt open te breken, het huidige overleg van de DNB met de NVB over het toezicht kan worden beschouwd als representatief overleg, zoals dat ook bij het invoeren van aanbevelingen en richtlijnen is voorgeschreven. Gelet op het doel dat het wetsvoorstel onder meer heeft, het openbreken van de markt voor elektronisch geld, kan het huidige overleg met de NVB niet als representatief worden beschouwd voor het toezicht op instellingen voor elektronisch geld. De NVB heeft aangegeven een aparte rechtspersoon op te richten die als representatieve organisatie wil fungeren. Vanuit de markt zijn geluiden ontvangen dat ook andere organisaties instellingen voor elektronisch geld wensen te vertegenwoordigen. Bij de aanwijzing van de representatieve organisaties voor instellingen voor elektronisch geld (waartoe het Besluit aanwijzing representatieve organisaties zal worden aangepast) zal een voorwaarde voor de aanwijzing zijn dat de betreffende organisatie daadwerkelijk een aanmerkelijk deel van de markt vertegenwoordigt.

De leden van de fractie van de PvdA vroegen de regering op welke wijze het minimum eigen vermogen van 2% is vastgesteld en of 2% van de lopende financiële verplichtingen niet aan de lage kant is?

De eis dat het doorlopend eigen vermogen van instellingen voor elektronisch geld steeds tenminste 2% van de met elektronisch geld verband houdende uitstaande verplichtingen dient te zijn, moet in samenhang worden gezien met de stringente beleggingsbeperkingen die gelden voor deze instellingen. De beleggingsbeperkingen brengen mee dat uitzettingen door instellingen voor elektronisch geld slechts beperkt onderhevig kunnen zijn aan risico's. Krachtens artikel 5 van de Richtlijn elektronisch geld mogen instellingen voor elektronisch geld slechts beleggen in posten waaraan een wegingsfactor van 0 of 20% is verbonden (zoals kasmiddelen, vorderingen op of gegarandeerd door centrale banken of overheden in zogenaamde Zone A-landen¹, onmiddellijk opvraagbare deposito's bij kredietinstellingen in Zone A-landen en overige schuldinstrumenten die voldoende liquide zijn). Daarnaast kunnen aan instellingen voor elektronisch geld richtlijnen worden opgelegd ter beperking van eventuele marktrisico's. Om het risico van schade ten gevolge van overige activiteiten of deelnemingen door instellingen voor elektronisch geld te matigen, worden aan de instellingen ook beperkingen opgelegd ter zake van het verrichten van andere werkzaamheden en het houden van

¹ Als gedefinieerd in artikel 1, aanhef en onder 14, van Richtlijn 2000/12/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 maart 2000 betreffende de toegang tot en de uitoefening van de werkzaamheden van kredietinstellingen (PbEG L 126), hierna «Codificatierichtlijn» genoemd..)

deelnemingen. Hierdoor wordt het risico dat deze instellingen hun verplichtingen jegens de houders van elektronisch geld niet kunnen nakomen beperkt. Een doorlopend beschikbare buffer aan eigen vermogen van tenminste 2% van de uitstaande verplichtingen is naar verwachting, gelet op de beperking van de risico's aan de actiefzijde, toereikend ter waarborging van de solvabiliteit van instellingen voor elektronisch geld.

Ook vroegen deze leden hoe en door wie in de startfase het «op zes maanden nagestreefde bedrag van de totale financiële verplichtingen» wordt vastgesteld, wie het programma van werkzaamheden voorschrijft en hoe toezicht wordt gehouden op juistheid van de schattingen.

Een instelling die in aanmerking wil komen voor een vergunning dient een programma van werkzaamheden over te leggen aan DNB. Het programma van werkzaamheden wordt door de instelling zelf opgesteld en bevat een uiteenzetting van de te ondernemen activiteiten, de middelen die de onderneming of instelling nodig heeft om de voorgenomen activiteiten uit te oefenen, de wijze waarop gelden ter beschikking worden verkregen, welke uitzettingen worden beoogd, op welke wijze de administratie zal worden gevoerd, etc. Belangrijke onderdelen van het programma van werkzaamheden zijn een prognose voor de voorzienbare toekomst en een berekening van de vereiste kapitalisatie van de instelling in het licht van de voorgenomen activiteiten. De instelling dient aan te tonen dat zij over het wettelijk vereiste beginvermogen en over voldoende toetsingsvermogen om de solvabiliteitseisen te dragen beschikt. Het op zes maanden nagestreefde bedrag van de totale financiële verplichtingen wordt dan ook door de instelling zelf geschat en opgenomen in het programma van werkzaamheden.

Met het indienen van een programma van werkzaamheden door de instelling voor elektronisch geld is beoogd dat DNB zich een oordeel kan vormen over mogelijkheden van die instelling om te kunnen voldoen aan de eisen die ingevolge de Wtk 1992 aan haar worden gesteld, kortom, over haar levensvatbaarheid. Dit betekent dat DNB het realiteitsgehalte van het programma van werkzaamheden toetst. Indien DNB twijfel heeft over de juistheid van de schattingen staan instrumenten ter beschikking om de juistheid van de informatie te toetsen of om aanvullende informatie op te vragen.

De leden van de fractie van de PvdA vroegen hoe vaak in de praktijk de vergunning is ingetrokken vanwege het niet voldoen aan de minimumvermogens-eisen.

DNB heeft een uitgebalanceerd toezichtinstrumentarium tot haar beschikking waarvan het intrekken van de vergunning het zwaarste instrument vormt. Indien in het dagelijks toezicht op kredietinstellingen blijkt dat de regels van DNB ten aanzien van het minimum eigen vermogen of het doorlopend toetsingsvermogen niet of onvoldoende worden nageleefd, is de onmiddellijke intrekking van de vergunning zelden het meest passende middel. Indien het eigen vermogen van een kredietinstelling te laag dreigt te worden ten opzichte van de risico's zoals die aan uitzettingenkant worden gelopen, zal in eerste instantie overleg worden gevoerd met de betreffende instelling. In overleg met de leiding van de instelling zal een pakket aan maatregelen worden afgesproken dat noodzakelijk wordt geacht om de problemen het hoofd te bieden. Hierbij zal DNB desnoods eerst van lichtere instrumenten, zoals het geven van aanwijzingen gebruik maken. Slechts indien deze instrumenten niet leiden tot het beoogde resultaat of wanneer op voorhand is te voorzien dat dat resultaat niet kan worden bereikt, kan het zwaarste instrument, de intrekking van de vergunning, worden toegepast. Daarmee heeft dit instrument vooral het karakter van een «ultimum remedium». Het intrekken van de vergunning wegens

het niet voldoen aan de minimumvermogens eis is voor zover bekend tot nu toe dan ook niet toegepast.

De leden van de VVD-fractie vroegen of voor rechtspersonen waarin door bestaande instellingen activiteiten op het gebied van elektronisch geld worden ondergebracht ook de ontheffingen in de startfase gelden.

Ja. Indien een bestaande instelling een nieuwe rechtspersoon opricht, wordt die rechtspersoon beschouwd als een nieuwe kredietinstelling die een eigen vergunning nodig heeft, los van de vergunning van de bestaande onderneming. De toepasselijkheid van de «ontheffingen» hangt af van het moment waarop de nieuwe rechtspersoon zijn werkzaamheden begint. Aangezien dat moment alleen het moment kan zijn waarop de nieuwe rechtspersoon met een verkregen vergunning zijn werkzaamheden is begonnen, geldt ook hier de «ontheffing».

Administratieve organisatie

De leden van de PvdA-fractie vroegen waarom een apart artikel 16a nodig is voor de administratieve organisatie, als dit artikel niet af zou moeten wijken van hetgeen hieromtrent voor traditionele kredietinstellingen in artikel 16 van de Wtk is geregeld.

Een onderscheid dient te worden gemaakt tussen artikel 16 en het voorgestelde artikel 16a (notificatieprocedure) op grond waarvan een onderneming of instelling in de EU een bijkantoor kan vestigen enerzijds en de artikelen 22 en 30c die de administratieve organisatie regelen anderzijds. De artikelen 16 en 16a vertonen overigens onderling duidelijke verschillen. Artikel 16, voor traditionele kredietinstellingen, betreft bij de notificatie ook gegevens die bij instellingen voor elektronisch geld in deze vorm niet aan de orde zijn. Om deze reden is voorgesteld voor instellingen voor elektronisch geld het afzonderlijke artikel 16a op te nemen. Met betrekking tot het voorgestelde artikel 30c wordt tekstueel niet afgeweken van artikel 22. Aangezien voor instellingen voor elektronisch geld ten opzichte van traditionele kredietinstellingen een apart regime voor het bedrijfseconomische toezicht geldt, is ervoor gekozen dit regime in een aparte afdeling van de Wtk 1992 neer te leggen. Voor de duidelijkheid is in deze afdeling ook het artikel voor de administratieve organisatie voor instellingen voor elektronisch geld (het voorgestelde artikel 30c) opgenomen.

Gekwalificeerde deelnemingen

De leden van de PvdA-fractie vroegen of zij goed hebben begrepen dat wetswijzigingen zijn te verwachten met betrekking tot de verklaringen van geen bezwaar, zowel bij traditionele kredietinstellingen als bij instellingen voor elektronisch geld. Tevens wilden zij weten hoe het deelnemingen-toezicht wordt georganiseerd bij instellingen voor elektronisch geld totdat dit zover is.

Voor traditionele kredietinstellingen geldt het stelsel van verklaringen van geen bezwaar (vvgb-stelsel), zoals neergelegd in de artikelen 23 tot en met 27 van de Wtk 1992. Zoals vermeld in de brief van 10 december 1999 (Kamerstukken II 1999/2000, 26 965, nr. 1) en de brief van 16 mei 2001 (Kamerstukken II 2000/2001, 26 965, nr. 2) worden deze bepalingen momenteel herzien, waarbij wordt gestreefd naar liberalisering en grotere efficiëntie van het vvgb-stelsel. Deze herziening zal uitmonden in een voorstel tot wijziging van de relevante wetten. Deze herziening heeft nog niet tot definitieve conclusies geleid. Om de ontwikkeling van elektronisch geld te stimuleren is toch ervoor gekozen om in het voorgestelde artikel 30d voor instellingen voor elektronisch geld de bepalingen van Codificatierichtlijn op dit punt te volgen en geen vvgb-stelsel in te voeren. Dit betekent dat voor instellingen voor elektronisch geld niet een stelsel van vvgb's gaat gelden, maar een meldingsplicht aan DNB. De implemen-

tatie van deze richtlijnverplichtingen verschilt daardoor van de wijze waarop de richtlijnverplichtingen voor traditionele kredietinstellingen zijn vormgegeven. Vanzelfsprekend zal artikel 30d in de algehele herziening van het vvgb-stelsel worden betrokken indien dit artikel voor die herziening relevant is.

Vrijstelling en ontheffing

De leden van de PvdA-fractie vroegen hoe de reserveverplichtingen van de ECB zich verhouden tot de minimumvermogensseis van DNB en of het mogelijk is dat deze kunnen interfereren.

De mogelijkheid van de ECB om reserveverplichtingen op te leggen aan kredietinstellingen houdt geen verband met de minimumvermogensseis zoals die op grond van artikel 11 van de Wtk 1992 geldt. De reserveverplichtingen van de ECB zijn een monetair instrument om de korte rente en daarmee uiteindelijk de prijsstabiliteit te beïnvloeden. De ECB kan hiermee kredietinstellingen verplichten reserves aan te houden waarmee een kunstmatig geldmarkttekort wordt gecreëerd. Kredietinstellingen worden hierdoor gedwongen een beroep te doen op kredietfaciliteiten van de Centrale Bank tegen door de ECB te bepalen tarieven. Het gaat hier, voor de goede orde, niet om een reserve die een onderneming als deel van haar eigen vermogen op haar balans opneemt, maar om een bij de Centrale Bank aan te houden «reserve» in de vorm van een tegoed. Er is daarom geen relatie met de minimumvermogensseis die op grond van het toezicht op de solvabiliteit van kredietinstellingen wordt opgelegd (toezichtinstrument).

De leden van de fractie van de PvdA verzochten de regering nader in te gaan op de monetaire effecten van elektronisch geld, nu en in de toekomst. Zij vroegen voorts welk percentage van de geldhoeveelheid elektronisch geld uitmaakt, nu en in de toekomst, en hoe groot het effect op de inflatie is, in getallen uitgedrukt.

1) Percentage van de geldhoeveelheid.

Elektronisch geld is opgenomen in de definitie van de ruimte geldhoeveelheid M3 van het Europese stelsel van Centrale Banken. Het percentage «elektronisch geld in omloop» binnen de geldhoeveelheid is bij de huidige stand van zaken verwaarloosbaar. Per 31 december 2001 bedroeg dit percentage minder dan één promille. Voorspellingen over de ontwikkeling van het elektronisch geld in de toekomst zijn tot nu toe steeds onbetrouwbaar gebleken. Telkens bleken de verwachtingen hoger te zijn dan wat de realiteit toonde. Bij een ongewijzigde indifferente houding van het publiek ten opzichte van elektronisch geld is daarom niet te verwachten dat een ontwikkeling leidend naar een monetair relevant aandeel van elektronisch geld in de totale geldhoeveelheid op afzienbare termijn kan worden waargenomen.

2) Monetaire effecten en effect op de inflatie

Uit onderzoeken van DNB naar de monetaire effecten van de opkomst van elektronisch geld is gebleken dat de elektronische portemonnee (chipkaarten), die zich in principe richt op de betaling van kleine bedragen, kan fungeren als mogelijk substituut voor munten en bankbiljetten. Netwerkgeld (betalen via het Internet) kan in potentie op dezelfde wijze een substituut voor giraal geld vormen. Het gebruik van elektronisch geld zal, zeker in de afzienbare toekomst, de vraag naar chartaal geld (munten en bankbiljetten) echter niet doen verdwijnen. De reden is dat de maatschappij nog niet geheel is ingesteld op elektronisch geld. Gegeven de opname van elektronisch geld in M3 en de mogelijkheid van de ECB om reserveverplichtingen op te leggen aan instellingen voor elektronisch geld, zullen de monetaire effecten van elektronisch geld vooralsnog zeer beperkt zijn. Omdat niet wordt verwacht dat het aandeel van het elektronische geld in de totale geldhoeveelheid sterk zal toenemen, blijven de monetaire

effecten naar verwachting ook in de toekomst beperkt. Anders gezegd: het effect op de inflatie is klein en blijft naar verwachting klein. Mocht het gebruik van elektronisch geld toch snel toenemen, dan beschikt de ECB over het instrumentarium om de monetaire effecten van elektronisch geld te beheersen.

De leden van de PvdA-fractie wilden weten hoeveel ondernemingen er in Nederland zijn met meer dan 6 miljoen euro aan verplichtingen die voortvloeien uit het uitgeven van elektronisch geld.

Geen. Immers, het uitgeven van elektronisch geld is thans voorbehouden aan banken. Het onderhavige wetsvoorstel beoogt het mogelijk te maken dat ook niet-bancaire instellingen elektronisch geld kunnen uitgeven.

Evaluatie

De leden van de PvdA-fractie vroegen of ervan uitgegaan kan worden dat het evaluatierapport van de Europese Commissie ook aan de Tweede Kamer wordt voorgelegd. Tevens wilden deze leden weten of ervan wordt uitgegaan dat de mogelijkheid bestaat dat rente zal moeten worden betaald over gelden in ruil voor elektronisch geld, en waarom deze mogelijkheid niet nu al wordt uitgesloten.

Het evaluatierapport zal aan de Tweede Kamer worden voorgelegd. Een verbod om rente te betalen over elektronisch geld zou te zeer ingrijpen in het principe van de vrije markt waarbinnen het aanbieden vrij staat de commerciële kenmerken van hun diensten en producten te bepalen. Voorts bestaat wegens de wederzijdse erkenning van vergunningen in de Europese Unie de mogelijkheid dat aanbieders uit andere lidstaten op grond van regelgeving in de lidstaat van herkomst wel rente vergoeden op elektronische gelden in Nederland. Het zou in strijd zijn met het beginsel van een gelijk speelveld om een verbod op het vergoeden van rente op elektronische gelden op te nemen. Een dergelijk verbod zou immers ten nadele van de in Nederland gevestigde instellingen voor elektronisch geld werken. Bovendien zou een verbod om rente te vergoeden over elektronisch geld ook in het nadeel van het publiek werken. Wel zal het toezicht op instellingen voor elektronisch geld zodanig moeten zijn ingericht dat marktrisico's die voortvloeien uit renteverplichtingen zoveel mogelijk worden beperkt.

De leden van de VVD-fractie vroegen of, gelet op het nieuwe karakter van elektronisch geld en de snelle financiële en technische ontwikkelingen, de evaluatietermijn van 54 maanden voldoende is voor een goede consumentenbescherming.

De evaluatietermijn van 54 maanden vanaf het moment van publicatie van de richtlijn houdt in dat evaluatie uiterlijk op 27 april 2005 dient plaats te hebben gevonden. Dit betekent dat de evaluatietermijn vanaf de uiterlijke implementatiedatum (27 april 2002) drie jaar bedraagt. Volgens ondergetekende is deze termijn enerzijds kort genoeg voor een goede publieksbescherming en anderzijds lang genoeg om te beoordelen of de toepassing van de richtlijn in de praktijk effectief is en of de doelstellingen van de Richtlijn elektronisch geld behaald worden.

Kosten van de uitvoering van de wet

De leden van de fracties van de PvdA en de VVD vroegen wanneer de Kamer de nota over de financiering van het toezicht in de financiële sector tegemoet kan zien.

Ondergetekende heeft tijdens het algemeen overleg van 5 februari 2002 over de Hervorming van het toezicht op de financiële marktsector (Kamerstukken II, 2001/2002, 28 122, nr. 3) aangegeven dat de nota in het komende halfjaar tegemoet kan worden gezien.

Administratieve lasten

De leden van de PvdA-fractie vroegen zich af of een inschatting van de administratieve lasten niet nu al, bij de behandeling van dit wetsvoorstel, moet worden meegenomen, en of het wetsvoorstel is getoetst door Actal. Bij de totstandkoming van het wetsvoorstel is aandacht besteed aan de gevolgen van het wetsvoorstel voor het bedrijfsleven. Daarbij is ook een schatting van de administratieve lasten gemaakt en is aan Actal hieromtrent advies gevraagd. Het advies van Actal is als bijlage bij de onderhavige nota gevoegd.¹

Overig

De leden van de VVD-fractie vroegen wat de consequenties in relatie tot het kredietverbod zijn indien de consument een machtiging heeft verleend voor een direct debit van zijn traditionele rekening en door de effectuering hiervan een kleine tijdelijke debetstand ontstaat.

Omdat het hier een debetstand op de traditionele rekening betreft, heeft het kredietverbod geen consequenties. Het kredietverbod geldt slechts voor de instelling voor elektronisch geld en niet voor de traditionele kredietinstelling. Voor de goede orde wordt opgemerkt dat het kredietverbod van de Richtlijn elektronisch geld niet zo moet worden gelezen, dat een instelling voor elektronisch geld nimmer geld zou mogen uitlenen. Het uitlenen van geld behoort juist tot de zekerder vormen van beleggen, die door artikel 5 van de richtlijn worden toegestaan.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I, onderdeel L, artikel 30b

De leden van de fractie van de PvdA vroegen de regering nader in te gaan op de werking van risicowegingsfactoren.

Het bedrijfseconomisch toezicht op de instellingen voor elektronisch geld voorziet, in tegenstelling tot wat gebruikelijk is bij het toezicht op banken, niet in een relatie tussen de minimale omvang van het bedrijfskapitaal enerzijds en de risico's zoals die worden gelopen aan de uitzettingenkant anderzijds. De omvang van het doorlopend eigen vermogen, het toetsingsvermogen van instellingen voor elektronisch geld bedraagt steeds tenminste 2% van de verplichtingen die met uitstaand elektronisch geld verband houden, ongeacht de risico's aan de uitzettingenzijde van de balans. Tegelijkertijd gelden er stringente beleggingsbeperkingen. Zoals hierboven reeds is aangegeven komen deze beperkingen er op neer dat de instellingen slechts kunnen beleggen in posten waaraan een wegingsfactor van 0 of 20% is verbonden. Daarnaast kunnen aan instellingen voor elektronisch geld richtlijnen worden opgelegd ter beperking van eventuele marktrisico's. Om het risico van schade ten gevolge van overige activiteiten of deelnemingen door instellingen voor elektronisch geld te matigen, worden aan de instellingen ook beperkingen opgelegd ter zake van het verrichten van andere werkzaamheden en het houden van deelnemingen. Hierdoor wordt het risico dat deze instellingen hun verplichtingen jegens de houders van elektronisch geld niet kunnen nakomen beperkt.

Artikel I, onderdeel X, artikel 85b

De leden van de PvdA-fractie vroegen op welke wijze de omwisselingskosten zoals bedoeld in artikel 85b worden gereguleerd en of er richtlijnen zijn voor het aandeel van de vaste kosten die mogen worden berekend per handeling. Tevens wilden deze leden weten, gelet op het feit dat de omwisselingskosten geen punitief karakter mogen hebben, hoe de rege-

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

ring dit begrip uitlegt en welke sancties mogelijk zijn als deze omwisselingskosten te hoog zijn?

Het wetsvoorstel maakt het mogelijk om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen. Hierdoor wordt het mogelijk om maatregelen te nemen indien de wens tot het reguleren van de omwisseling zich voordoet. Het aandeel van de vaste kosten die mogen worden berekend, bedraagt volgens de Richtlijn elektronisch geld maximaal 10 euro. De richtlijn bepaalt voorts in artikel 3, eerste lid, dat een instelling voor elektronisch geld uitsluitend de voor de terugbetalingverrichting strikt noodzakelijke kosten mag berekenen. Dat de kosten geen punitief karakter mogen hebben, houdt dus in dat de instelling slechts die kosten mag berekenen, die ook werkelijk worden gemaakt en wil zeggen dat geen kosten mogen worden berekend alleen maar om de cliënt ervan te weerhouden het elektronische geld om te wisselen tegen gewoon geld. Bij overtreding van het bepaalde bij of krachtens artikel 85b kan een dwangsom of een boete worden opgelegd.

De leden van de PvdA-fractie vroegen voorts of het maximum voor omwisselingskosten van 10 euro niet aan de hoge kant is en of de regering kan overwegen dit maximum op 5 euro te stellen.

Aangezien een instelling voor elektronisch alleen de werkelijk gemaakte kosten in rekening mag brengen, acht ondergetekende het maximum niet te hoog.

De Minister van Financiën,
G. Zalm